

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ

VI Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 19–20 травня 2022 року)

Суми
Сумський державний університет
2022

регулюються відносини у сфері надання адміністративних послуг відповідним суб'єктом [5, с.193-194].

Отже, адміністративний процедура – це встановлений чинним законодавством порядок розгляду та вирішення індивідуальних адміністративних справ адміністративними органами. Адміністративна процедура вказана в нормативно-правових актах, який регулюють дані суспільні відносини, але процедура може змінюватися в залежності від даного законодавства.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Тимошук В. П. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України : монографія. Київ : Факт, 2003. 496 с.
2. Кузьменко О. В. Теоретичні засади адміністративного процесу : монографія / О. В. Кузьменко. Київ : Атіка, 2005. 352 с.
3. Про затвердження вимог до підготовки технологічної картки адміністративної послуги : Постанова Кабінету Міністрів України від 30 січня 2013 р. № 44. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2013- %D0%BF#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2013-%D0%BF#Text).
4. Порядок ведення Єдиного державного порталу адміністративних послуг : Постанова Кабінету Міністрів України від 3 січня 2013 р. № 13. URL: <https://bit.ly/38TKzXu>.
5. Фуглевич Е. Процедура предоставления административных услуг. *Leges si Viata*. Республика Молдова. 2014. Вип. 3/3. С. 191–195.

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МЕДІАЦІЇ У СПОЖИВЧИХ СПОРАХ: АНАЛІЗ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ²³

Кордунян І. В.

студентка 1 курсу магістратури ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Плотнікова М. В.

к.ю.н., доцент кафедри міжнародного, європейського права

та порівняльного правознавства ННІ права

Сумського державного університету

Євроінтеграційний вектор діяльності України зумовлює необхідність реформування основних сфер державного та суспільного життя. Ключовим елементом у

²³ Дослідження проведено на виконання міжнародного проєкту в сфері освіти «619998-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE Європейські стандарти захисту прав споживачів фінансових послуг» (спільний проєкт СумДУ, Еразмус+ Жан Моне Фонду та Виконавчого агентства з питань освіти та культури за підтримки ЄС). Підтримка Європейською комісією випуску цієї публікації не означає схвалення змісту, який відображає лише думки авторів, і Комісія не може нести відповідальність за будь-яке використання інформації, що міститься в ній.

цьому процесі є забезпечення прав і свобод людини і громадянина, зокрема найбільш доступними та ефективними методами. Медіація є одним із способів захисту прав людини, що забезпечує швидке вирішення конфлікту, у порівнянні із судовою формою врегулювання.

Інститут посередництва в Україні був офіційно встановлений Законом України «Про медіацію», прийнятим 16 листопада 2021 року. Дія цього Закону поширюється на суспільні відносини, пов'язані з проведенням медіації з метою запобігання виникненню конфліктів (спорів) у майбутньому або врегулювання будь-яких конфліктів (спорів), у тому числі цивільних, сімейних, трудових, господарських, адміністративних, а також у справах про адміністративні правопорушення та у кримінальних провадженнях з метою примирення потерпілого з підозрюваним (обвинуваченим) [1]. Відповідно до закріпленої норми споживчі спори можуть бути вирішені в рамках медіаційного провадження.

Позасудова мережа захисту прав споживачів ЄС регулюється комплексною системою правових актів як обов'язкового, так і рекомендаційного характеру дії. Основу цієї системи становлять Регламент № 524/2013 Європейського Парламенту і Ради про онлайн вирішення споживчих спорів і внесення змін і доповнень до Регламенту (ЄС) № 2006/2004 та Директиви 2009/22/ЄС (Регламент про вирішення спорів споживачів онлайн), та Директива 2013/11/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 21 травня 2013 року про альтернативне вирішення спорів за участі споживачів і внесення змін та доповнень до Регламенту (ЄС) № 2006/2004 та Директиви 2009/22/ЄС (Директива про АВС споживачів). Метою цих джерел вторинного права є створення механізмів, які дозволять споживачам і трейдерам (продавець/надавач послуг) вирішувати суперечки просто, швидко та ефективно.

Регламентом (ЄС) № 524/2013 було встановлено Європейську платформу для онлайн-вирішення спорів (ODR platform). Платформа ODR має вигляд інтерактивного веб-сайту, який пропонує споживачам і трейдерам вирішити в позасудовому порядку спір, що виник в результаті онлайн-транзакцій (придбання/продаж товару, надання/користування послугами).

Платформа надає можливість зв'язатися безпосередньо з продавцем для вирішення спору або знайти компетентний орган для подальшого врегулювання. За допомогою платформи можуть бути вирішені спори, що стосуються товарів або послуг, придбаних/отриманих онлайн, сторони яких знаходяться в країні ЄС або в Норвегії, Ісландії чи Ліхтенштейні.

Для подання скарги за допомогою платформи заявник заповнює електронну форму. Платформа автоматично та без затримок передає скаргу органу АВС, який погодили

сторони. Орган АВС, якому було надіслано скаргу, негайно інформує сторони про те, чи погоджується він або відмовляється розглядати спір, а також інформує сторони про свої процедурні правила та, якщо необхідно, про витрати на відповідну процедуру вирішення спору. Орган АВС, який погодився розглянути суперечку, повинен завершити процедуру вирішення спору у встановлений термін; без затримки передати таку інформацію на платформу: дата отримання файлу скарги; предмет спору; дата завершення процедури АВС; результат процедури (ст. 10) [2].

Мета Директиви 2013/11/ЄС полягає в тому, щоб шляхом досягнення високого рівня захисту споживачів сприяти належному функціонуванню внутрішнього ринку, гарантуючи, що споживачі можуть на добровільній основі подавати скарги проти трейдерів організаціям, які пропонують незалежні, неупереджені, прозорі, ефективні, швидкі та справедливі процедури альтернативного вирішення спорів [3].

Т.О. Подковенко слушно зазначає, що ухвалення цієї директиви було спрямовано на вирішення таких проблем. Першою проблемою була відсутність процедур альтернативного вирішення спорів у всіх держава-членах, якщо у державах Північної Європи такі інститути здавна були частиною правової культури, тому у Південній та Східній Європі були невідомі. Саме тому у ст. 5(1) Директиви поставлене завдання всім державам-членам ЄС створити хоча б по одній організації АВС для всіх спорів за участю споживачів. Другою проблемою була невелика обізнаність споживачів про процедури АВС навіть у тих країнах, де подібні інститути існували. У Директиві встановлено обов'язок підприємців інформувати споживачів, яка установа АВС має право розглядати споживчі спори [4, с. 52].

Серед інших елементів європейської позасудової мережі захисту прав споживачів варто відмітити Європейську мережу споживчих центрів (ECC Net) та FIN-NET.

ECC Net становить собою мережу з 30 незалежних центрів, які надають інформаційні послуги, включаючи консультування щодо прав споживачів на транскордонні покупки та подорожі відповідно до законодавства ЄС та національного законодавства; щодо позасудового врегулювання, процедури європейських дрібних позовів або інших юридичних позовів; надання допомоги у встановленні діалогу з продавцем/надавачем послуг, у пошуку організації для врегулювання спору, у поданні скарги на продавця, який перебуває в іншій країні ЄС, Ісландії, Великобританії чи Норвегії. Для того, щоб скористатися послугами центру споживачу необхідно заповнити онлайн-форму на сайті ECC Net.

FIN-NET – це мережа національних організацій, що забезпечують позасудовий розгляд скарг споживачів фінансових послуг. Однією з головних цілей FIN-NET є

забезпечення швидкого доступу споживачів до альтернативного вирішення транскордонної скарги. З цією метою, в рамках співпраці національних організацій, найближчий до заявника орган мережі (як правило він знаходиться в країні резиденства споживача) здійснює первинну оцінку спору та надає необхідну інформацію для порядку його врегулювання. Також, цей орган може передати скаргу до компетентного органу.

Для врегулювання спорів, у яких права громадянина ЄС чи бізнесу були порушені державним органом іншої країни ЄС, на рівні Європейського економічного простору діє сервіс SOLVIT. Скарга може бути розглянута або у місцевому центрі, який діє у кожній країні, або у «головному центрі», який знаходиться в тій державі, де виник спір.

Правовими актами необов'язкової дії, які регулюють медіаційні процедури, є рекомендації інституцій ЄС, серед яких:

- Рекомендація Комісії № 98/257/ЄС від 30.03.1998 щодо принципів, які застосовуються до установ, відповідальних за вирішення споживчих спорів у позасудовому порядку;
- Рекомендація Комісії № 2001/310/ЄС від 04.04.2001 щодо принципів, які застосовуються до установ, залучених до процесу вирішення споживчих спорів на підставі консенсусу у позасудовому порядку. Основними принципами, на яких повинна ґрунтуватися діяльність органів, відповідальних за вирішення споживчих спорів, є безсторонність, прозорість, доступність та справедливість [5].

Отже, на основі проведеного дослідження можна зробити висновок, що медіація є ефективним способом вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав споживачів. Завдяки системі правових стандартів, що регулює позасудові практики на рівні Європейського Союзу, посередництво активно застосовується в країнах Європи. Доцільно запозичити існуючі європейські інструменти та механізми альтернативного захисту прав споживачів для розвитку інституту медіації в Україні.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про медіацію: Закон України від 16.11.2021 № 1875-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text> (дата звернення: 04.05.2022).
2. Regulation (EU) No 524/2013 of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013 on online dispute resolution for consumer disputes and amending Regulation (EC) No 2006/2004 and Directive 2009/22/EC (Regulation on consumer ODR). URL: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/524/oj> (last accessed: 04.05.2022).
3. Directive 2013/11/EU of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013 on alternative dispute resolution for consumer disputes and amending Regulation (EC) No

2006/2004 and Directive 2009/22/EC (Directive on consumer ADR). URL: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/11/oj> (last accessed: 04.05.2022).

4. Подковенко Т.О. Медіація: Міжнародно-правові стандарти. *Актуальні проблеми правознавства*. 2017. Вип. 4. С. 47-54. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprpr_2017_4_10 (дата звернення: 04.05.2022).

5. Commission Recommendation of 4 April 2001 on the principles for out-of-court bodies involved in the consensual resolution of consumer disputes. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32001H0310> (last accessed: 04.05.2022).

КОНЦЕПЦІЯ НАТО ЯК ОСНОВА ЦИВІЛЬНО-ВІЙСЬКОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В УКРАЇНІ

Кочкіна Д. Д.

курсант Навчально-наукового інституту права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник: Діщенко Д. В.

старший викладач кафедри спеціальної фізичної підготовки Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Актуальність розвитку концепції цивільно-військового співробітництва спричинена війною на території України, яка характеризується не тільки фізичним знищенням українців, але й впливом на українське населення завдяки політичним, інформаційним, соціальним, економічним чинникам. Для того, аби зменшити цей інформаційний тиск необхідна така організація, яка б взаємодіяла з цивільним населенням у зоні збройного конфлікту та допомагала йому у вирішенні питань життєдіяльності.

Під правовим режимом цивільно-військового співробітництва розуміється самостійний, законодавчо визначений, комплексний правовий інститут, який складається з комплексу заходів діяльності Збройних Сил України, інших військових формувань та правоохоронних органів, утворених відповідно до законів України з координації та взаємодії з органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, організаціями та громадянами у районах дислокації військових частин та підрозділів Збройних Сил України з метою формування позитивної громадської думки і забезпечення сприятливих умов для виконання Збройними Силами України покладених на них завдань та функцій шляхом надання допомоги цивільному населенню у вирішенні проблемних питань життєдіяльності з використанням військових та невійськових сил та засобів [1, с. 191].